

عنوان مقاله:

تاثیر برون متن بر تصاویر شعر «قصیده برای انسان ماه بهمن» از احمد شاملو بر اساس نظریه تحلیل گفتمان انتقادی نورمن فرکلاف

محل انتشار:

مجله ادبیات پارسی معاصر، دوره 12، شماره 2 (سال: 1401)

تعداد صفحات اصل مقاله: 35

نویسندگان:

مراد علی سعادت شعاع - دانشجوی دکترای زبان و ادبیات فارسی دانشگاه فردوسی مشهد

سید جواد مرتضایی - دانشیار زبان و ادبیات فارسی دانشگاه فردوسی مشهد

خلاصه مقاله:

چکیده: نورمن فرکلاف گفتمان را در ۳ سطح «توصیف، تفسیر و تبیین» مطالعه می کند. در این مقاله تاثیر برون متن بر تصاویر شعر «قصیده برای انسان ماه بهمن» از احمد شاملو بر اساس نظریه فرکلاف بررسی شده است. شکل یابی تصاویر بر محوریت تشبیه و سپس پارادوکس، استعاره، اغراق، تلمیح و کنایه استوار است. تصاویر شعر با زمینه تجربی تناسب دارند و تصویر مرکزی شعر یعنی انسان مبارز را تقویت می کنند. بافت موقعیتی تصاویر شامل برخی حوادث سیاسی - اجتماعی نزدیک یا هم زمان با سرایش شعر است. تلمیح ها کارکرد بینامتنی دارند و نظریه شاعر را اثبات و تقویت می کنند. در فرایند جابجایی ایدئولوژیک، شاملو از گفتمان رسمی و مسلط مشروعیت زدایی می کند و در مقام یک روشنفکر، که از عاملیت گفتمانی برخوردار است، ایدئولوژی جایگزین خود را در قالب تفکر چپ و در مخالفت با حکومت ارائه می کند. در این شعر، پرکتیس گفتمانی از همزیستی و هماهنگی تصاویر منفرد (رخداد گفتمانی) با یکدیگر و با بافت موقعیتی شعر حاصل شده و با پرکتیس اجتماعی شعر (اوضاع سیاسی-اجتماعی) در ارتباط است.

کلمات کلیدی:

برون متن، تحلیل گفتمان انتقادی، فرکلاف، تصویر، شاملو

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1570475>

